

המסלול האקדמי – המכללה למינהל בית הספר למשפטים ע"ש חיים שטריקס

רשימת הקריאה

כללי

קריאת חובה:

1. כל חוקי היסוד.

קריאת רשות:

1. אמנון רובינשטיין וברק מדינה המשפט החוקתי של מדינת ישראל כרך א – עקרונות יסוד (מהדורה שישית, 2005).
2. אמנון רובינשטיין וברק מדינה המשפט החוקתי של מדינת ישראל כרך ב – רשויות השלטון ואזרחות (מהדורה שישית, 2005).
3. אהרן ברק פרשנות במשפט כרך ג – פרשנות חוקתית (1993).
4. אהרן ברק שופט בחברה דמוקרטית (1993).

חלק א': המשפט החוקתי המוסדי

מבוא

א. מושגי יסוד: שלטון החוק, חוקה והפרדת רשויות

קריאת חובה:

1. בג"ץ 73/53 חברת "קול העם" בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז(2) 871 (1953).
2. ע"ב 1/65 ירדור נ' יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השישית, פ"ד יט(3) 365 (1965).

קריאת רשות:

1. אמנון רובינשטיין וברק מדינה המשפט החוקתי של מדינת ישראל 53–57, 129–127, 265–284, 266–284 (2005).
2. אמנון רובינשטיין וליאב אורגד "המבוא לחוקה ומעמדו המשפטי: המקרה של ישראל" המשפט י(2) 38 (2005).

פרק ראשון: הכנסת כרשות מכוונת וחוקת מדינת ישראל

א. תולדות החוקה בישראל

קריאת רשות:

1. אמנון רובינשטיין וברק מדינה המשפט החוקתי של מדינת ישראל 33–49 (2005).

(1) מעמדה של הכרזת העצמאות

קריאת חובה:

1. הכרזת העצמאות.
2. ע"ב 1/65 ירדור נ' יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השישית, פ"ד יט(3) 365 (1965).
3. בג"ץ 73/53 חברת "קול העם" בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז(2) 871 (1953).
4. ע"א 450/70 רוגוזינסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד כו(1) 129, 131–137 (1971).
5. פסקאות העקרונות ופסקאות המטרה בחוקי היסוד: כבוד האדם וחירותו וחופש העיסוק.

קריאת רשות:

1. בג"ץ 726/94 כלל חברה לביטוח בע"מ נ' שר האוצר, פ"ד מח(5) 441, פסי 27–28 לפסק-דינו של השופט לוין (1994).
2. בג"ץ 1661/05 המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל, פ"ד נט(2) 481, פסי 9–10 לפסק-דינו של השופט לוי (2005).

(2) עקרון ריבונות הכנסת ומעמד חוקי היסוד – התפיסה המקורית**קריאת חובה:**

1. החלטת הררי (החלטת הכנסת מיום 13 ביוני 1950), ד"כ 5, 1743 (התשי"י).
2. פקודת המעבר לאסיפה המכוננת, התשי"ט–1949.
3. המנשר מיום 14.5.48.
4. חוק המעבר, התשי"ט–1949.
5. חוק המעבר לכנסת השנייה, התשי"א–1951.
6. בג"ץ 98/69 ברגמן נ' שר האוצר, פ"ד כג(1) 693 (1969).
7. בג"ץ 148/73 קניאל נ' שר המשפטים, פ"ד כז(1) 794, 798 (1973).
8. בג"ץ 246/81 אגודת דרך ארץ נ' רשות השידור, פ"ד לה(4) 1 (1981).
9. בג"ץ 142/89 תנועת לאו"ר – לב חדש ורוח חדשה נ' יושב-ראש הכנסת, פ"ד צד(3) 529, פסי 27–30 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) ברק (1990).

ב. "המהפכה החוקתית": זכויות אדם מוגנות וביקורת שיפוטית על חוקים**קריאת חובה:**

1. כל חוקי היסוד.
2. תזכיר הצעת חוק-יסוד: החקיקה (פורסם ביום 5.4.12).
3. חוק יסודות התקציב (תיקון מס' 40), התשע"א–2011.
4. ע"א 6821/93 בנק המזרחי המאוחד נ' מגדל כפר שיתופי, פ"ד מט(4) 221, 353–391, 283–293, 485–486 (1995).
5. בג"ץ 4676/94 מישראל בע"מ נ' כנסת ישראל, פ"ד נ(5) 15 (1996).
6. בג"ץ 1715/97 לשכת מנהלי השקעות בישראל נ' שר האוצר, פ"ד נא(4) 367, 367, 377–380, 383–396 (1997).
7. בג"ץ 6055/95 צמח נ' שר הביטחון, פ"ד נג(5) 241, 251–276, 281–286, 291 (1999).
8. בג"ץ 6427/02 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' כנסת ישראל פ"ד סא(1) 619, פסי 25–42, 72–74, 82 לפסק-דינו של הנשיא ברק, פסי 6, 9–15, 27–33, 47–52 ו-60, 68–75 לפסק דינו של השופט חשין (2006) (להלן: "פרשת חוק טל").

9. בג"ץ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ועסקים, חטיבת זכויות האדם נ' שר האוצר, פ"ד סג(2) 545, פס' 18, 21-39, 63 לפסק דינה של הנשיאה ביניש, פס' 2, 18-28, 39-56 לפסק דינה של השופטת פרוקצ'ייה, פס' 3-4 לפסק דינה של השופטת חיות, פס' 18-20 לפסק דינו של השופט לוי (2009) (להלן: "פרשת הפרטה").
10. בג"ץ 10203/03 "המפקד הלאומי" בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד סב(4) 715, פס' 1, 9-13, לפסק דינה של הנשיאה ביניש (2008).
11. בג"ץ 4908/10 בר-און נ' כנסת ישראל (פורסם בנבו, 7.4.2011).
12. בג"ץ 8665/14 טשומה נגה דסטה נ' הכנסת (פורסם בנבו, 11.8.2015) (להלן: "פרשת חוק ההסתננות השלישית").
13. בג"ץ 4491/13 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' ממשלת ישראל, פס' 21 לפסק דינו של הנשיא גרוניס (פורסם בנבו, 7.7.2014).

קריאת רשות:

1. בג"ץ 1030/99 אורון נ' יושב הכנסת, פ"ד נו(3) 640, 647-648, 657-671 (2002).
2. בג"ץ 1438/98 התנועה המסורתית נ' השר לענייני דתות, פ"ד נג(5) 337, פס' 13-14 לפסק דינו של השופט זמיר, פס' 7-11 לפסק דינו של השופט חשין (1999).
3. בג"ץ 1661/05 המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל, פ"ד נט(2) 481, פס' 56-70, 84-119 לפסק הדין של דעת הרוב (2005).
4. בג"ץ 8276/05 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי נ' שר הביטחון, פ"ד סב(1) 1, פס' 1-9, 22-42 לפסק דינו של הנשיא ברק (2006).
5. בג"ץ 7052/03 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' שר הפנים, פ"ד סא(2) 202, פס' 1, 19-22, 24-32, 34, 39-58, 78-99, 104-114 לפסק דינו של הנשיא ברק, פס' 1-5, 23-25, 33, 36-50, 53-57, 59-67, 75-88, 94-100, 107-132 לפסק דינו של השופט חשין (2006) (להלן: "פרשת איחוד משפחות 1").
6. בג"ץ 6298/07 רסלר נ' כנסת ישראל (פורסם בנבו, 8.9.2009).
7. בש"פ 8823/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד סג(3) 505, פס' 8-14, 26-31 לפסק דינו של השופט ריבלין, פס' 7-8 לפסק דינה של השופטת נאור, פס' 3-7 לפסק דינו של השופט גרוניס (2010).
8. בג"ץ 4124/00 יקותיאלי ז"ל נ' השר לענייני דתות, פס' 15-28 לפסק דינה של הנשיאה ביניש (פורסם בנבו, 16.6.2010).
9. בג"ץ 3429/11 בוגרי התיכון הערבי האורתודוקסי בחיפה נ' שר האוצר, פס' 1, 24-37 לפסק דינה של השופטת נאור (פורסם בנבו, 5.1.2012).
10. בג"ץ 466/07 גלאון נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 11.1.2012) (להלן: "פרשת חוק איחוד משפחות 2").
11. בג"ץ 6298/07 רסלר נ' כנסת ישראל פס' 19-23, 50-72 לפסק דינה של הנשיאה ביניש (פורסם בנבו, 21.2.2012).
12. בג"ץ 1213/10 ניר נ' יו"ר הכנסת, פסק דינו של השופט ג'ובראן (פורסם בנבו, 23.2.2012).
13. בג"ץ 10662/04 חסן נ' המוסד לביטוח לאומי (פורסם בנבו, 28.2.2012).
14. בג"ץ 8300/02 נסר נ' ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 22.5.2012) (ביטול חלק ב' לתוספת הראשונה בפקודת מס הכנסה וקריאה לתוך החוק, השחיית הסעד בשני הסעדים).
15. בג"ץ 7146/12 אדם נ' הכנסת, פס' 1-35, 66-105, 108-118, 122 לפסק דינה של השופטת ארבל, פסק דינו של השופט ג'ובראן, פס' 7-8 לפסק דינו של השופט הנדל, פס' 3-5 לפסק דינו של הנשיא גרוניס (פורסם בנבו, 16.9.2013) (להלן: "פרשת חוק ההסתננות הראשונה").
16. בג"ץ 7385/13 איתן מדיניות הגירה ישראלית נ' ממשלת ישראל, פס' 1-10, 24-26, 192-214 לפסק דינו של השופט פוגלמן, פס' 1-2, 49-60 לפסק דינו של הנשיא גרוניס (פורסם בנבו, 22.9.2014) (להלן: "פרשת חוק ההסתננות השנייה").
17. בג"ץ 3234/15 מפלגת יש עתיד בראשות יאיר לפיד נ' יו"ר הכנסת (פורסם בנבו, 9.7.2015).
18. אהרן ברק מידתיות במשפט – הפגיעה בזכות החוקתית והגבלותיה 300-317, 374-380, 387-389, 391-400, 405-409, 415-417, 419-426 (2010).

19. רות גביון "המהפכה החוקתית - תיאור המציאות או נבואה המגשימה את עצמה?" **משפטים** כח 21 (1997).

ד. עילת הסף - היעדר בשלות

קריאת חובה:

1. בג"ץ 3429/11 בוגרי התיכון הערבי האורתודוכסי בחיפה נ' שר האוצר (פורסם בנבו, 5.1.2012).
2. בג"ץ 2311/11 סבח נ' הכנסת, פס' 1-7, 11-28 לפסק דינו של הנשיא גרוניס, פס' 1-8 לפסק דינה של המשנה לנשיא (כתוארה אז) נאור, פס' ח', י"ד-ט"ו, י"ח לפסק דינו של השופט רובינשטיין, פס' 3-8 לפסק דינו שהשופט הנדל, פס' 3 לפסק דינה של השופטת חיות, פס' 2 לפסק דינו של השופט מלצר (פורסם בנבו, 17.9.2014).
3. בג"ץ 3166/14 גוטמן נ' היועץ המשפטי לממשלה - מדינת ישראל, פס' 1-3, 8-14, 41-68 לפסק דינו של הנשיא גרוניס, פס' 4-21 לפסק דינו של השופט ג'ובראן (פורסם בנבו, 12.3.2015).
4. בג"ץ 5239/11 אבנרי נ' הכנסת, פס' 1-2, 4, 60 לפסק דינו של השופט מלצר, פס' 49-50 לפסק דינו של השופט דנציגר, פס' י"ד לפסק דינו של השופט רובינשטיין, פס' 45-47 לפסק דינו של השופט עמית (פורסם בנבו, 15.4.2015).

קריאת רשות:

1. בג"ץ 7190/05 לובל נ' ממשלת ישראל, פס' 3-9 לפסק דינה של השופטת (כתוארה אז) נאור (פורסם בנבו, 18.1.2006).
2. בג"ץ 3803/11 איגוד הנאמנים בשוק ההון בישראל נ' מדינת ישראל, פס' 1-7, 11-21 לפסק דינו של השופט ריבלין, פסק דינו של השופט פוגלמן (פורסם בנבו, 5.2.2012).
3. בג"ץ 7872/10 המועצה המוסלמית ביפו נ' ראש ממשלת ישראל, פס' 14 לפסק דינו של השופט עמית (פורסם בנבו, 7.6.12).
4. ילנה צ'צקו "על בשלות וחוקתיות" **משפטים** מג 419 (2013).
5. רוני פוליאק "בשלות יחסית: ביקורת שיפוטית חוקתית יישומית או מופשטת" **עיוני משפט** לז 45 (2014).

פרק שני: הכנסת

א. פסילת מפלגות ורשימות

קריאת חובה:

1. ס' 4-7, 7א לחוק יסוד: הכנסת.
2. ס' 5-7 לחוק המפלגות, התשנ"ב-1992.
3. ס' 39 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965.
4. ס' 63, 63א, 64 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969.
5. חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 44) (הפסקת חברות של חבר כנסת).
www.nevo.co.il/law_word/law14/law-2568.pdf
6. חוק הכנסת (תיקון מס' 43), התשע"ו-2016 (הפסקת חברות של חבר כנסת).
www.nevo.co.il/law_word/law14/law-2568.pdf
7. ע"ב 1/65 ירדור נ' יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השישית, פ"ד יט(3) 365 (1965).

8. ע"ב 2,3/84 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת האחת-עשרה, פ"ד לט(2) 225, 280–238 (1984) (להלן: "פרשת ניימן הראשונה").
9. ע"ב 1/88 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת השתיים-עשרה, פ"ד מב(4) 177, 181, 183–193, 195–197 (1988) (להלן: "פרשת ניימן השנייה").
10. רע"א 7504/95 יאסין נ' רשם המפלגות, פ"ד נ(2) 45 (1996).
11. רע"א 6709/98 היועץ המשפטי לממשלה נ' רשימת מולדת-גשר-צומת לבחירות לרשויות המקומיות נצרת עילית, פ"ד נג(1) 351 (1999).
12. א"ב 11280/02 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השש-עשרה נ' טיבי, פ"ד נז(4) 1, פס' 12–63, 65–80, 83–84 לפסק דינו של הנשיא ברק (2003).
13. א"ב 1095/15 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20 נ' זועבי, פס' 1–2, 11–13, 17, 28–36, 37–39, 54, 65–78 לפסק דינה של הנשיאה נאור, פס' 7–4 לפסק דינו של השופט עמית, פס' 2–3 לפסק דינו של השופט מלצר, פס' ח, יב, יד–יז, נב, נח–נט, ס', פה–פו, קיד, קיט–קכד לפסק דינו של המשנה לנשיאה השופט רובינשטיין (פורסם בנבו, 10.12.15) (נימוקים).

קריאת רשות:

1. רות גביוון "עשרים שנה להלכת ירדור" גבורות לשמעון אגרנט 148 (1987).
2. ע"ב 2858/92 מובשוביץ נ' יושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השלוש-עשרה, פ"ד מו(3) 541 (1992).
3. רע"א 2316/96 איזקסון נ' רשם המפלגות, פ"ד נ(2) 529 (1996).
4. ע"ב 2600/99 ארליך נ' יושב ראש ועדת הבחירות, פ"ד נג(3) 38 (1999).
5. ע"ב 561/09 בל"ד – הפלגה הלאומית הדמוקרטית נ' ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-18 (פורסם בנבו 7.3.2011).
6. א"ב 9255/12 ועדת הבחירות המרכזית לכנסת התשע-עשרה נ' ח"כ זועבי (פורסם בנבו, 20.8.2013).

ב. הבחירות לכנסת: בחירות שוות

קריאת חובה:

1. חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב] התשכ"ט–1969.
2. ס' 4 לחוק-יסוד: הכנסת.
3. בג"ץ 98/69 ברגמן נ' שר האוצר, פ"ד כג(1) 693 (1969).
4. בג"ץ 246/81 אגודת דרך ארץ נ' רשות השידור, פ"ד לה(4) 1 (1981).
5. בג"ץ 142/89 תנועת לאו"ר – לב חדש ורוח חדשה נ' יושב-ראש הכנסת, פ"ד צד(3) 529, פס' 27–30 לפסק דינו של השופט ברק (1990).
6. בג"ץ 7111/95 מרכז השלטון המקומי נ' הכנסת, פ"ד נ(3) 485, פס' 1–3, 12 לפסק דינו של השופט גולדברג, פס' 4 לפסק דינו של השופט זמיר, פס' 11–21 לפסק דינו של השופט חשין (1996).

קריאת רשות:

1. ע"ב 92/03 מופז נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד נז(3) 793 (2003).
2. בג"ץ 141/82 רובינשטיין נ' יו"ר הכנסת, פ"ד לז(3) 141 (1983).
3. בג"ץ 11243/02 פייגלין נ' יו"ר ועדת הבחירות, פ"ד נז(4) 145 (2003).
4. בג"ץ 2257/04 סיעת חד"ש תע"ל נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-17, פ"ד נח(6) 685 (2004).
5. בג"ץ 3166/14 גוטמן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פס' 1–3, 18–23, 26, 40 לפסק דינו של הנשיא גרוניס, פס' 23–2 לפסק דינו של השופט גיבוראן, פס' 6–2 לפסק דינו של השופט מלצר, פסק דינו של השופט דנציגר (פורסם בנבו, 12.3.2015).

ג. חסינות חברי הכנסת

קריאת חובה:

1. ס' 17 לחוק-יסוד: הכנסת.
2. חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951.
3. חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 44) (הפסקת חברות של חבר כנסת).
www.nevo.co.il/law_word/law14/law-2568.pdf
4. חוק הכנסת (תיקון מס' 43), התשע"ו-2016 (הפסקת חברות של חבר כנסת).
www.nevo.co.il/law_word/law14/law-2568.pdf
5. בג"ץ 1843/93 פנחסי נ' כנסת ישראל, פ"ד מט(1) 661, 673-685, 695-708 (1995) (להלן: "פרשת פנחסי השנייה").
6. בג"ץ 11298/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ועדת הכנסת, פ"ד נט(5) 865, פסקי דינים של השופטים ברק וחשין (2005) (להלן: "פרשת גורולובסקי הראשונה").
7. בג"ץ 11225/03 בשארה נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד ס(4) 287 (2006).
8. בג"ץ 6706/14 זועבי נ' ועדת האתיקה של הכנסת, פסי 26-30, 37-42 לפסק דינה של הנשיאה נאור, פסי ה-ח של השופט רובינשטיין (פורסם בנבו, 10.2.2015).
9. ע"פ 6833/14 נפאע נ' מדינת ישראל, פסי א', כו-לב', מ-סא' לפסק דינו של המשנה לנשיאה השופט רובינשטיין (פורסם בנבו, 31.8.2015).

קריאת רשות:

1. בג"ץ 5372/05 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' ועדת הכנסת (פורסם בנבו, 9.10.2005) (להלן: "פרשת גורולובסקי השנייה").
2. בג"ץ 620/85 מיעארי נ' יו"ר הכנסת, פ"ד מא(4) 169, 196-198, 222-236 (1987).
3. בג"ץ 5151/95 כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, מט(5) 245 (1996).
4. בג"ץ 3966/98 אמיתי – אזרחים למען מינהל תקין וטוהר המידות נ' ועדת הכנסת, פ"ד נב(3) 529 (1998).
5. בג"ץ 12002/04 מח'ול נ' הכנסת, פ"ד ס(2) 325 (2005).
6. ברק מדינה ואילן סבן "להרחיב את המרווח" על היקף זכותו של חבר כנסת לתמוך בהתנגדות לכיבוש" משפטים לז 219 (התשס"ז).

ד. ביקורת שיפוטית על הליכים פרלמנטרים**קריאת חובה:**

1. ס' 3, 75(ה), ו-107 לתקנון הכנסת.
2. בג"ץ 652/81 שריד נ' יו"ר הכנסת, פ"ד לו(2) 197 (1982).
3. בג"ץ 742/84 כהנא נ' יו"ר הכנסת, פ"ד לט(4) 85 (1985) (להלן: "פרשת כהנא הראשונה").
4. בג"ץ 669/85 כהנא נ' יו"ר הכנסת, פ"ד מ(4) 393, פסק דינו של השופט שמגר, פסי 1-4 לפסק דינו של השופט אלון (1986) (להלן: "פרשת כהנא השנייה").
5. בג"ץ 73/85 סיעת "כד" נ' יושב-ראש הכנסת, פ"ד לט(3) 141 (1985).
6. בג"ץ 7367/97 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נב(4) 547 (1998) (להלן: "פרשת פנחסי השנייה").
7. בג"ץ 4885/03 ארגון מגדלי העופות בישראל אגודה חקלאית שיתופית בע"מ נ' ממשלת ישראל, פ"ד נט(2) 14, פסי 6-25, 30-31 לפסק דינה של הנשיאה ביניש, פסק דינו של השופט חשין (2004).
8. בג"ץ 5131/03 ליצמן נ' יושב-ראש הכנסת, פ"ד נט(1) 577 (2004).

קריאת רשות:

1. בג"ץ 971/99 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ועדת הכנסת, פ"ד נו(6) 117, פסק דינו של השופט חשין (2002).
2. בג"ץ 8612/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (פרסם בנבו, 17.8.2016).

ה. חובת הכנסת לחוקק הסדרים ראשוניים**קריאת חובה:**

1. ס' 32 לחוק-יסוד: הממשלה.
2. בג"ץ 3267/97 רובינשטיין נ' שר הביטחון, פ"ד נב(5) 481, פס' 18–31 לפסק דינו של השופט ברק (1998).
3. בג"ץ 11163/03 ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל נ' ראש ממשלת ישראל, פס' 28–39, 56–61, 66 לפסק דינו של השופט חשין (פורסם בנבו, 27.2.2006).

קריאת רשות:

1. בג"ץ 24/01 רסלר נ' כנסת ישראל, פ"ד נו(2) 699 (2002).
2. בג"ץ 8600/04 שמעוני נ' ראש-הממשלה, פ"ד נט(5) 673, פס' 19 לפסק דינו של הנשיא ברק (2005).
3. בג"ץ 6061/08 ישראלי נ' משרד החקלאות, פס' 12–18 לפסק דינה של השופטת ארבל (פורסם בנבו, 19.8.2009).
4. בג"ץ 4491/13 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' ממשלת ישראל, פס' 15–27 לפסק דינו של הנשיא גרוניס, פס' 19–54 לפסק דינו של השופט ג'ובראן, פס' ד–ח, יד–כ לפסק דינו של השופט רובינשטיין, פס' 2–6 לפסק דינו של השופט סולברג (פורסם בנבו, 7.7.2014). (הסדרת יצוא הגז).
5. בג"ץ 4364/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (27.3.2016) (מתווה הגז).
6. יואב דותן "הסדרים ראשוניים ועקרון החוקיות החדש" משפטים מב 379 (2012).

פרק שלישי: הממשלה**א. הממשלה וסמכויותיה****קריאת חובה:**

1. חוק-יסוד: הממשלה.

קריאת רשות:

1. בג"ץ 3002/09 ההסתדרות הרפואית בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 9.6.2009).
2. בג"ץ 3132/15 מפלגת יש עתיד בראשות יאיר לפיד נ' ראש ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 23.8.2015). (מוסד סגן שר במעמד שר).

3. בג"ץ 3132/15 מפלגת יש עתיד בראשות יאיר לפיד נ' ראש ממשלת ישראל (פורסם בנבו 13.4.2016) (פסק דין משלים - האם חוק-יסוד: הממשלה מקנה לראש הממשלה סמכות לכהן במקביל כשר הממונה על משרד).

ב. גבולות הסמכות של הממשלה (מינויים)

קריאת חובה:

1. חוק-יסוד: הממשלה.
2. בג"ץ 6163/92 אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מז(2) 229 (1993).
3. בג"ץ 3094/93 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד מז(5) 404 (1993) (להלן: "פרשת דרעי").
4. בג"ץ 4267/93 אמיתי – אזרחים למען מינהל תקין וטוהר המידות נ' ראש ממשלת ישראל, פ"ד מז(5) 441 (1993) (להלן: "פרשת פנחסי הראשונה").
5. בג"ץ 4668/01 שריד נ' ראש הממשלה, פ"ד נו(2) 265 (2001) (להלן: "פרשת יתום").
6. בג"ץ 5261/04 פוקס נ' ראש הממשלה, פ"ד נט(2) 446 (2004).
7. בג"ץ 9223/10 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, פס' המבוא, פס' 1–19, 23–32, 35 לפסק דינו של השופט פוגלמן (פורסם בנבו, 19.11.2012) (להלן: "פרשת השריפה בכרמל").
8. בג"ץ 4921/13 אומ"ץ אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי נ' ראש עיריית רמת השרון, פס' 1–5, 28–56, 66 לפסק דינה של המשנה לנשיא השופטת נאור, פסק דינו של הנשיא גרוניס (פורסם בנבו, 14.10.13) (להלן: "פרשת ראשי הרשויות").
9. בג"ץ 3095/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 13.8.15).
10. בג"ץ 3059/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 10.11.15).
11. בג"ץ 232/16 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 8.5.2016) (מינוי דרעי לשר הפנים).
12. דנג"ץ 4145/16 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 7.8.2016) (בקשה לדיון נוסף בבג"ץ 232/16 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (8.5.2016)).

קריאת רשות:

1. חיים כהן "כשרותם של אנשי ציבור" משפט וממשל ב 275 (תשנ"ד-תשנ"ה).
2. בג"ץ 5853/07 אמונה תנועת האישה הדתית לאומית נ' ראש הממשלה, פ"ד סב(3) 445 (2007).
2. בג"ץ 3997/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר החוץ (פורסם בנבו, 12.2.2015) (מינוי הנגבי לתפקיד סגן שר החוץ).

חלק ב': זכויות אדם בישראל

פרק רביעי: ההגנה החוקתית על זכויות האדם בישראל

(1) שוויון

א. עקרונות כלליים**קריאת רשות:**

1. פרנסס רדאי "על השוויון" משפטים כד 241 (תשנ"ד).

ב. הפליה מבחינת המין**קריאת חובה:**

1. חוק שיווי זכויות האישה, התשי"א-1951.
2. חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988.
3. חוק שכר שווה לעובדת ולעובד, התשנ"ו-1996.
4. חוק שירות ביטחון (תיקון מס' 11), התש"ס-2000.
5. בג"ץ 104/87 נבו נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מד(4) 749 (1990).
6. בג"ץ 4541/94 מילר נ' שר הביטחון, פ"ד מט(4) 94, 103-145 (1995).

קריאת רשות:

1. בג"ץ 746/07 רגן נ' משרד התחבורה (פורסם בנבו, 5.1.2011).

ד. העדפה מתקנת**קריאת חובה:**

1. ס' 18 א ו-18 א לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.
2. ס' 15 א חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.
3. ס' 6(א3) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.
4. ס' 6 ג ו-16 ג לחוק שיווי זכויות האישה, התשי"א-1951.
5. "ייצוג הולם למגזרים מסוימים" הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 1.1503 (התשס"ג).
6. בג"ץ 453/94 שדולת הנשים בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד מח(5) 501, 508-536 (1994).
7. בג"ץ 2671/98 שדולת הנשים בישראל נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד נב(3) 630 (1998).
8. בג"ץ 5755/08 יעל ארן נ' ממשלת ישראל, פס' 1-10, 16-17 לפסק דינו של השופט לוי (פורסם בנבו, 20.4.2009).

קריאת רשות:

1. פרנסס רדאי "על העדפה מתקנת" משפט וממשל ג (תשנ"ו).
2. רע"א 8821/09 פרוזיאנסקי נ' חברת לילה טוב הפקות בע"מ, פס' 21-29 לפסק דינו של השופט דנציגר (פורסם בנבו, 16.11.2013).
3. סוזי נבות ומורן קנדלשטיין-היינה "העדפה מתקנת כ'הפליה חוקתית" 145 ספר אליהו מצא: קובץ מאמרים לכבודו של השופט אליהו מצא, המשנה לנשיא בית המשפט העליון בדימוס (אהרן ברק, אילה פרוקצ'יה, שרון חנס ורענן גלעדי עורכים, 2015).

ה. הפליה מבחינת דת ולאום**קריאת חובה:**

1. הצעת חוק-יסוד: ישראל מדינת הלאום של העם היהודי:
index.justice.gov.il/StateIdentity/ProposedBasicLaws/Pages/NationalState.aspx
2. חוק לתיקון פקודת האגודות השיתופיות (מס' 8), התשע"א–2011 (להלן: "חוק ועדות קבלה").
3. בג"ץ 528/88 אביטן נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד מג (4) 297, 306–299 (1989).
4. בג"ץ 6698/95 קעדאן נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד נד (1) 258 (2000).
5. בג"ץ 1113/99 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' השר לענייני דתות, פ"ד נד (2) 164 (2000).
6. בג"ץ 240/98 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' השר לענייני דתות, פ"ד נב (5) 167 (1998).
7. בג"ץ 2311/11 סבח נ' הכנסת (פורסם בנבו, 17.9.2014).

קריאת רשות:

1. בג"ץ 11163/03 ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 27.2.2006).
2. יצחק זמיר ומשה סובל "השוויון בפני החוק" משפט וממשל ה 165 (תש"ס).